

Filozofia społeczna

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Filozofia Specjalność Komunikacja społeczna Jednostka organizacyjna Wydział Filozoficzny Poziom studiów studia pierwszego stopnia Forma studiów studia stacjonarne Profil studiów profil ogólnoakademicki		Cykl dydaktyczny 2024/25 Kod zajęć 22FILKSS.12P.02562.24 Języki wykładowe polski Obligatoryjność Obowiązkowy Blok zajęciowy Przedmioty podstawowe
Koordynator zajęć	Dariusz Dobrzański	
Prowadzący zajęcia	Dariusz Dobrzański	
Okres Semestr 2	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Wykład: 30, Egzamin • Ćwiczenia: 30, Zaliczenie z oceną	Liczba punktów ECTS 4

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Zapoznanie studentów z historią myśli społecznej, podstawowymi zagadnieniami i nurtami filozofii społecznej.

Wymagania wstępne

Znajomość przedmiotu, metod, podstawowych zagadnień współczesnej filozofii społecznej na poziomie studiów Pierwszego stopnia.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	Student zna i rozumie różnice między metodologią wyjaśniania a metodologią interpretacji faktów społecznych	FIL_K1_W14, FIL_K1_W15	Egzamin ustny
W2	Student zna i rozumie zagadnienie racjonalności	FIL_K1_W03	Egzamin ustny
W3	Student zna i rozumie współczesne nurty filozofii społecznej	FIL_K1_W08	Egzamin ustny
W4	Student zna i rozumie podstawowe problemy teorii działania, typy działań np.: działanie komunikacyjne	FIL_K1_W06	Egzamin ustny
W5	Student zna i rozumie, historię, ewolucję idei solidarność jako podstawy jedności społecznej	FIL_K1_W04, FIL_K1_W13, FIL_K1_W16, FIL_K1_W17	Egzamin ustny
Umiejętności - Student/ka:			
U1	Student potrafi umieścić problematykę filozofii społecznej w historycznym kontekście filozofii	FIL_K1_U12	Kolokwium ustne
U2	Student rozumie i potrafi posługiwać się terminologią filozofii społecznej	FIL_K1_U01, FIL_K1_U05, FIL_K1_U07, FIL_K1_U08	Kolokwium ustne
U3	Student potrafi krytycznie weryfikować i falsyfikować źródła wiedzy życia codziennego	FIL_K1_U01, FIL_K1_U02, FIL_K1_U05, FIL_K1_U06	Kolokwium ustne
U4	Student potrafi wyartykułować pozytywne i negatywne skutki, ekonomicznej, społecznej i politycznej transformacji w Polsce w 1989 roku.	FIL_K1_U02, FIL_K1_U12, FIL_K1_U13	Kolokwium ustne
Kompetencji społecznych - Student/ka:			
K1	Student jest przygotowany do krytycznej dyskusji na tematy życia społecznego i politycznego	FIL_K1_K02, FIL_K1_K03, FIL_K1_K05, FIL_K1_K06	Esej
K2	Student jest otwarty i gotów brać udział w przedsięwzięciach ulicy i miasta w którym żyje	FIL_K1_K07	Esej
K3	Student jest gotów do weryfikacji i zmiany własnych poglądów na temat faktów	FIL_K1_K01, FIL_K1_K02	Esej

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Historia myśli społecznej i politycznej	W3, W5	Wykład
2.	Metodologiczny spór między tzw. metodologicznym naturalizmem a metodologicznym antynaturalizmem	W1, U2, K1	Wykład, Ćwiczenia
3.	Rozum, rozsądek, racjonalność	W2, U2, K3	Wykład, Ćwiczenia
4.	Filozofia, teoria, praktyka społeczna	W3, U1, K1	Wykład, Ćwiczenia
5.	Zachowanie, działania, teatr	W4, U2, K1	Wykład, Ćwiczenia

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
6.	Historia, idea, zasada solidarności	W5, U2, U3, U4, K1, K2, K3	Wykład, Ćwiczenia

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład problemowy
Ćwiczenia	Dyskusja, Praca z tekstem

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	Procentowa skala ocen za egzamin ustny: - student opanował poniżej 51% materiału omówionego podczas wykładu - ocena niedostateczna (2,0), - od 51 do 60 %. - ocena dostateczna (3,0), - od 61 do 70 %. - ocena dostateczna plus (3,5), - od 71 do 80 %. - ocena dobra (4,0), - od 81 do 90 %. - ocena dobra plus (4,5), - od 91 do 100 %. - ocena bardzo dobra (5,0).
Ćwiczenia	Skala ocen jak w wypadku wykładu. Warunkiem koniecznym zaliczenia przedmiotu jest również przedstawienie eseju poruszającego wybrane zagadnienie z zakresu filozofii społecznej.

Literatura

Obowiązkowa

1. J. Szacki, Historia myśli socjologicznej, Warszawa, tom 1 i tom 2, Warszawa 1981
2. Współczesne teorie socjologiczne, red. Jasińska-Kania, Nijakowski, J. Szacki, M. Ziółkowski Warszawa 2006
3. D. Dobrzański, Nowożytna idea solidarności, [w:] Idea solidarności w kontekstach filozoficzno-historycznych, red. D. Dobrzański, A. Wawrzynowicz, Poznań 2006.
4. T. Buksiński, Współczesne filozofie polityki, Poznań 2006

Dodatkowa

1. A. Giddens, Nowe zasady metody socjologicznej, przeł. G. Woroniecka, Kraków 2001
2. C. Schmitt, Co to jest polityczność ? [w:] Tenże, Teologia polityczna i inne pisma, przeł. M. A. Cichocki, Warszawa 2012
3. M. Weber, Osobliwości kultury zachodniej; Asceza i duch kapitalizmu, [w:] M. Weber, Szkice z socjologii religii, przeł. J. Prokopiuk, H. Wandowski, Warszawa 1995
4. T. Polak, System kościelny czyli przewagi pana K., Poznań 2020
5. D. Dobrzański, Theology of The Body and The Technicization of Human Corporeality, [w:] Dilemmas of the Catholic Church in Poland, ed. T. Buksiński, Washington 2015
6. J. Puzynina, O przymiotniku solidarny i jego rodzinie, [w:] Tenże, Język wartości, Warszawa 1992
7. D. Dobrzański, Z historii dwóch debat, czyli głos w dyskusji na temat nowoczesności pierwszej „Solidarności, [w:] Czas przełomu 1980-1981, red. W. Polak, P. Rychlewski J. Kufel, Gdańsk 2010
8. D. Dobrzański, Porozumienie przy „Okrągłym Stole” w kontekście koncepcji racjonalności komunikacyjnej Jürgena Habermasa, w: K. Brzechczyn, Interpretacje upadku komunizmu w Polsce i Europie Środkowo-Wschodniej, Poznań 2011.
9. Jan-Werner Müller, Co to jest populizm ? przeł. M. Sutkowski, Warszawa 2017
10. D. Dobrzański, Etnometodologia jako socjologia literatury ? O konstruowaniu doświadczenia obcości w Witolda Gombrowicza Notatkach z Dziennika 1951-1952, [w:] „Roczniki Nauk Społecznych” Tom 9 (45), numer 4-2017
11. D. Dobrzański, Witold Gombrowicza, Harold Garfinkel czyli o próbie ujawnienia pewnej mistyfikacji, [w:] Witold Gombrowicz. Nasz Współczesny, red. J. Jarzębski, Kraków 2010
12. E. Goffman, The Presentation of Self in Everyday life (Człowiek w teatrze życia codziennego), Warszawa 1981
13. A. Walicki, Myśli o sytuacji politycznej i moralnej w Polsce, [w:] „Aneks” 35/1984
14. L. Kołakowski, Tezy o nadziei i beznadziei, [w:] „Kultura” Paryż 6/285 1971
15. J.P. Sterba, Social and Political Philosophy. Contemporary Perspectives, London 2001
16. J. H. Hallowell, J. M. Porter, Political Philosophy: The Search for Humanity and Order, Prentice Hall, Canada 1997
17. A. Walicki, Od projektu komunistycznego do neoliberalnej utopii, Kraków 2013
18. Kryzys i schizma. Antyscjentystyczne tendencje w socjologii współczesnej, red. E. Mokrzycki, Warszawa 1984, Tom I i II
19. T. Benton, I. Craib, Filozofia nauk społecznych. Od pozytywizmu do postmodernizmu, przeł. L. Rasiński, Wrocław 2003
20. H. Plessner, Granice wspólnoty. Krytyka radykalizmu społecznego, przeł. J. Marecki, Warszawa 2008
21. H. Rosa, Przyspieszenie, wyobcowanie, rezonans, przeł. J. Duraj, J. Kołtan, Gdańsk 2020
22. M. Foucault, Archeologia wiedzy, przeł. A. Siemek, Warszawa 1977
23. H. Arendt, Odpowiedzialność i władza sądenia, przeł. W. Madej, M. Godyń, Kraków 2008
24. C.R. Sunstein, #Republic, Princenton 2018
25. Nekroprzemoc: polityka, kultura i umarli, red. J. Orzeszek, S. Rosiek, Gdańsk 2022
26. M. Bevir, Democratic Governance, Princentone 2010
27. C. Robin, The Reactionary Mind, Oxford 2011
28. S. P. Huntington, Nationalism [w:] “The National Interest”, v. 58, 2000
29. S.P. Huntington, Conservatism as an Ideology, [w:] “The American Political Science Review”, vol. 51, no.2, 1957
30. Interpretive Social Science A Reader, ed. P. Rabinow and W.M. Sullivan, Berkeley 1979
31. Routledge Handbook of Interpretative Political Science, ed. M. Bevir and R.A.W. Rhodes, Abingdon 2016
32. J. Giedymin, Antipositivism in Contemporary Philosophy of Social Science and Humanities, [w:] “The British Journal for the Philosophy of Science”, vol.26, no.4, dec. 1975

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
------------------------	---

Wykład	30
Ćwiczenia	30
Czytanie wskazanej literatury	30
Przygotowanie do egzaminu	30
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 120
Liczba punktów ECTS	ECTS 4

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
FIL_K1_K01	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do wykorzystywania posiadanej przez siebie wiedzy i posiadanych umiejętności uwzględniając potrzebę ciągłego dokształcania się i rozwoju zawodowego
FIL_K1_K02	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do bycia otwartym na nowe idee oraz do zmiany opinii w świetle dostępnych danych i argumentów
FIL_K1_K03	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do samodzielnego formułowania, na podstawie twórczej analizy nowych sytuacji i problemów, propozycji ich rozwiązania
FIL_K1_K05	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do efektywnego organizowania własnej pracy i krytycznego oceniania jej stopnia zaawansowania
FIL_K1_K06	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do krytycznej analizy problemów etycznych związanych z odpowiedzialnością za prawdziwość przekazywanej wiedzy, problem uczciwości naukowo-badawczej oraz rzetelności i uczciwości w czasie prowadzenia sporu filozoficznego
FIL_K1_K07	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do zaangażowanego uczestnictwa w życiu społecznym
FIL_K1_U01	Absolwent/ka potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i wykorzystywać informacje ze źródeł pisanych i elektronicznych
FIL_K1_U02	Absolwent/ka potrafi samodzielnie oraz w ramach pracy zespołowej zdobywać, poszerzać i pogłębiać wiedzę, wykorzystując narzędzie ukierunkowane na dziedziny filozofii
FIL_K1_U05	Absolwent/ka potrafi poprawnie stosować poznaną terminologię filozoficzną
FIL_K1_U06	Absolwent/ka potrafi trafnie definiować pojęcia języka potocznego oraz terminy używane we własnych wypowiedziach
FIL_K1_U07	Absolwent/ka potrafi analizować argumenty filozoficzne, identyfikować ich kluczowe tezy i założenia
FIL_K1_U08	Absolwent/ka potrafi wykrywać zależności między tezami badanych, pisemnych i ustnych wypowiedzi filozoficznych
FIL_K1_U12	Absolwent/ka potrafi wykrywać zależności między kształtowaniem się idei filozoficznych a procesami społecznymi i kulturalnymi
FIL_K1_U13	Absolwent/ka potrafi formułować w mowie i na piśmie problemy filozoficzne, stawiać tezy oraz artykułować własne poglądy w sprawach społecznych i światopoglądowych
FIL_K1_W03	Absolwent/ka zna i rozumie zaawansowaną terminologię filozoficzną w języku polskim
FIL_K1_W04	Absolwent/ka zna i rozumie normy konstytuujące i regulujące struktury i instytucje społeczne oraz koncepcje źródeł tych norm i ich legitymacji, a także zmiany i sposoby ich wpływania na ludzkie zachowania
FIL_K1_W06	Absolwent/ka zna i rozumie zależności między głównymi subdyscyplinami filozofii
FIL_K1_W08	Absolwent/ka zna i rozumie główne kierunki i stanowiska współczesnej filozofii z uwzględnieniem paradygmatycznych kierunków i stanowisk
FIL_K1_W13	Absolwent/ka zna i rozumie rodzaje więzi społecznych i prawidłowości, którym podlegają
FIL_K1_W14	Absolwent/ka zna i rozumie najważniejsze metody interpretacji tekstu filozoficznego
FIL_K1_W15	Absolwent/ka zna i rozumie wybrane metody badawcze i strategie argumentacyjne właściwe dla jednego z bloków głównych subdyscyplin filozofii bądź ich specjalistycznych rozwinięć: logika, metafizyka, epistemologia, filozofia umysłu lub etyka, filozofia polityki, filozofia społeczna lub estetyka, filozofia kultury, historiozofia lub metodologia, metodologia nauk szczegółowych, filozofia nauki
FIL_K1_W16	Absolwent/ka zna i rozumie genezę, złożoności rozwoju, znaczenia i stosowania ludzkich kompetencji językowych w zakresie filozofii oraz kultury języka
FIL_K1_W17	Absolwent/ka zna i rozumie obecność idei filozoficznych w dziejach polskiej kultury i zaangażowanie filozofów w życie kulturalne kraju